

بررسی چالش های حوزه پژوهش در گفت و گو با معاون پژوهشی دانشکده توان بخشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان:

پژوهش زمانی مفید است که رخت عمل به تن کند

در حال حاضر شوراهای پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی، در قالب فراخوان‌هایی اقدام به جمع‌آوری طرح‌های پیشنهادی استادان می‌کند

پژوهش در ایران همواره با چالش‌های بسیار جدی رو به رو است که یکی از آنها کاربردی نبودن بسیاری از تحقیقات از جمله پایان‌نامه‌ها و مقالات است که نه تنها علوم پایه و انسانی، بلکه علوم پزشکی و فنی و مهندسی را نیز درگیر خود کرده است. در این میان با توجه به اهمیت و گستره عرصه توان‌بخشی در کشور، نیاز است تا تحقیقاتی که در این زمینه انجام می‌شود نیز راه به کاربردی شدن بیبرد و می‌توان گفت پژوهش‌های توان‌بخشی، زمانی مفید واقع می‌شود که با به عرصه ظهور و کاربرد بگذارند. توان‌بخشی، یکی از مهم‌ترین حوزه‌های علوم پزشکی است و بنابراین پژوهش در این زمینه حائز اهمیت است. تحقیق در توان‌بخشی، زمانی اهمیت خود را نشان

با توجه به نیازها و مشکلاتی که در عرصه توان‌بخشی وجود دارد، به نظر شما در چه حوزه‌هایی نیاز به پژوهش بیشتری احساس می‌شود؟

یکی از مهم‌ترین مشکلات جامعه اصفهان در حال حاضر، عدم اطلاع متخصصان از قابلیت‌های مداخلات توان‌بخشی و پیشگیری از بروز و شناسایی زود هنگام مشکلات جسمی و بیماری‌ها و مشکلات مختلف جسمی، ذهنی و شغلی، کوتاه کردن مدت زمان درمان تا رسیدن به وضعیت هدف، افزایش ضریب موفقیت درمان‌های تهاجمی و پرهزینه مانند بسیاری از جراحی‌ها و حتی به حد قابل رساندن نیاز بیماران در دریافت این‌گونه مداخلات درمانی است. این مسئله یک مشکل اساسی در سیستم بهداشت و درمان فعلی جامعه ما محسوب می‌شود که در آن درمان‌های توان‌بخشی، غیر ضروری و در برخی موارد لوکس و پرهزینه قلمداد می‌شوند.

دانشکده توان‌بخشی، در این زمینه چه اقداماتی انجام داده است؟

دانشکده علوم توان‌بخشی، به عنوان متولی امر آموزش و نظارت بر درمان‌های توان‌بخشی در سطح استان به صورت هدفمند برای رفع این مشکلات برنامه‌ریزی‌های میان‌مدت و بلندمدت دارد؛ از جمله برنامه‌ریزی برای ارتقای سطح دانش همکاران فعال در حوزه توان‌بخشی از طریق تنظیم و برگزاری دوره‌های آموزش مداوم و شرکت فعال اعضای هیئت‌علمی در مجامع علمی مختلف داخلی و خارجی جهت ارتقای نتایج مطالعات کار بردی. دانشکده توانسته علی‌رغم جوان و نوپا بودن، به خوبی جایگاه خود را در سطح کشور و استان در امر پژوهش علوم توان‌بخشی و درمان باز کند. به عنوان نمونه، مرکز تحقیقات شکاف لب و کام این دانشکده، دارای خدمات درمانی مبتنی بر شواهد منحصربه‌فردی در سطح کشور است. این مرکز با برگزاری همایش سالانه با حضور استادان بنام داخل و خارج کشور، علاوه بر خدمات سازمان‌یافته خود در طول سال، به صورت خاص در یک دوره زمانی چند روزه، با بهره‌گیری از مشاوره حضوری برترین متخصصان و جراحان این رشته به درمان بیماران خاصی که مشکلات پیچیده‌تری دارند، می‌پردازد و به خوبی جامعه هدف خود را در سراسر کشور مورد پوشش قرار می‌دهد. همچنین اولین کلینیک تخصصی مشکلات کف لگن کشور در دانشکده علوم توان‌بخشی تأسیس شده که خود حاصل یک همکاری بین‌رشته‌ای فشرده، منظم و هدفمند میان متخصصان این دانشکده و استادان سایر رشته‌های پزشکی مانند گوش‌رزش، زنان، روانپزشکی و... است. در اصل شکل‌گیری این کلینیک تخصصی، محصول فعالیت بیش از یک سال هسته تحقیقاتی کف‌لگن است که در اولین جشنواره پژوهش در علوم توان‌بخشی فروردین ۱۳۹۳ موفق به کسب رتبه اول از میان بیش از ۲۰ هسته تحقیقاتی ثبت شده در دانشکده علوم توان‌بخشی شد و هم‌اکنون با فعالیت درمانی خود با کمک استادان مجربی که عضو این هسته هستند، فعالیت‌هایی مانند اعتباریابی و بومی‌سازی ابزارهای بیمار محور مشکلات کف لگن را در دست انجام دارد و به فراخور کارگاه‌های آموزشی برای دانشجویان علاقه‌مند و همکاران فعال در سطح شهر برگزار می‌کند.

با توجه به مشکلاتی که در سطح استان وجود دارد، اولویت‌های پژوهشی دانشکده چیست؟

اولویت پژوهشی در دانشکده علوم توان‌بخشی در حال حاضر طراحی و اجرای طرح‌های پژوهشی و پایان‌نامه‌های کاربردی با رویکرد توان‌بخشی مبتنی بر جامعه است که در آن تلاش می‌شود، راه‌حل‌های عملی برای مشکلات روز جامعه در حیطه علوم توان‌بخشی ارائه شود. بخشی از این طرح‌ها و پایان‌نامه‌ها به تهیه و اعتباریابی ابزارهای ارزشیابی درمانی می‌پردازند و بسیاری دیگر، به مقایسه اثربخشی رویکردهای گوناگون درمانی اختصاص دارند. از مجموعه نتایج چنین تحقیقاتی می‌توان دستورالعمل‌ها و راهنماهای بالینی بومی استخراج و به‌موتولابن امر سلامت در کشور ارائه کرد. تدوین چنین راهنماهایی، ارزش علمی و بالینی بالایی دارد زیرا بر اساس آن بیماران و افراد نیازمند به مداخلات توان‌بخشی در زمان‌های استاندارد شده‌ای منطبق با ویژگی‌های جسمی، ذهنی، روانی، اجتماعی و متناسب با فرهنگ خاص جامعه ایرانی اسلامی در یافت می‌کنند.

معاونت پژوهشی دانشکده توان‌بخشی برای ارتباط و اجرای بهتر تحقیقات خود با شوراهای پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، چگونه تعامل دارد؟

در حال حاضر شوراهای پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی در قالب فراخوان‌هایی اقدام به جمع‌آوری طرح‌های پیشنهادی استادان می‌کنند. این فراخوان‌ها سه بار در سال اعلام می‌شود و دارای اولویت‌های خاصی است. در ماه‌های پایانی سال ۱۳۹۳، شورای پژوهشی دانشکده علوم توان‌بخشی اولویت‌های پژوهشی را بر اساس نیاز فعلی و آینده جامعه اصفهان و ایران استخراج و آنها را رسماً به معاونت پژوهشی دانشگاه اعلام کرد. این اولویت‌هایس از ترکیب و تلفیق با اولویت‌های سایر دانشکده‌ها در قالب چند اولویت خاص از سوی معاونت پژوهشی دانشگاه در فراخوان‌ها اعلام می‌شود و شوراهای سسه‌گانه دانشگاه سعی دارد از میان طرح‌های دریافتی خود، آنهایی را در اولویت تصویب قرار دهد که در راستای این اولویت‌ها باشد. البته قوت علمی و نگارشی طرح مسلماً در این انتخاب بی‌اثر نیست، ولی فاکتور اساسی در

تصویب یک طرح در شوراها و دریافت بودجه پژوهشی، منطبق بودن آن با اولویت‌هایی است که از طریق استعلام از دانشکده‌ها از جمله دانشکده علوم توان‌بخشی تنظیم شده‌اند. از سوی دیگر در حال حاضر دانشکده علوم توان‌بخشی دارای نمایندگان در شورای پژوهشی علوم پایه و علوم بالینی سلامت دانشگاه است. این شوراها علاوه بر تصویب طرح‌های پژوهشی، وظیفه تدوین و سیاست‌گذاری برای تحقیقات پایه و بالینی سلامت در دانشگاه محسوب می‌شوند و حضور این نمایندگان که هر دو عضو شورای پژوهشی دانشکده نیز هستند، امکان مشارکت فعال دانشکده علوم توان‌بخشی در تصمیم‌گیری‌های شوراها فراهم می‌کند.

دانشکده برای ارزیابی و نظارت بر فعالیت‌های تحقیقاتی زیر مجموعه‌های خود، چه اقداماتی انجام داده است؟

در مجموعه معاونت پژوهشی دانشکده علوم توان‌بخشی همکاران من تلاش می‌کنند در سطوح مختلف به محققان داخلی دانشکده و محققانی که مایل به اجرای طرح خود در این دانشکده هستند، خدماتی ارائه کنند؛ از بررسی و مشاوره در تنظیم طرح پژوهشی پیگیری مشکلات اجرایی که محقق در فرآیند تحقیق با آن رو به رو می‌شود تا نهایتاً ثبت پایان کار. تمام این فرآیندها در تعامل با معاونت پژوهشی دانشگاه صورت می‌گیرد. در عین حال تلاش شده که آخرین تغییرات قوانین و دستورات علمی پژوهشی دانشگاه در کوتاه‌ترین زمان از طریق ایمیل و انتشار در وبسایت دانشکده به اطلاع همکاران رسانده شود. با کمک معاونت مجموعه مراکز تحقیقاتی در تلاش هستیم، ارتباط مؤثری با صنایع و سازمان‌های مرتبط با علوم توان‌بخشی برقرار کنیم تا علاوه بر انجام پژوهش‌های روتین و معمول، سفارش‌های پژوهشی آن مراکز را دریافت و با بهره‌گیری از پتانسیل قابل ملاحظه اعضای هیئت‌علمی و محققان دانشکده، ارتباط مؤثری با صنایع مرتبط برقرار کنیم.

معاونت پژوهشی دانشکده توان‌بخشی در زمینه تعمیم طرح‌های تحقیقاتی بین بخشی و درون بخشی چه اقداماتی انجام داده است؟

دانشکده توان‌بخشی بر پژوهش‌های کاربردی با محوریت توان‌بخشی مبتنی بر جامعه تأکید دارد. چنین پژوهش‌هایی ماهیتاً به بالین کشیده می‌شوند؛ حال یا به صورت مستقیم از نتایج آنها یا از نتایج مجموعه‌ای از آنها برای تدوین راهنماهای بالینی یا اصلاح و بهینه‌سازی پروتکل‌های درمانی استفاده می‌شود. مشخص‌ترین تلاش سیدمستقیم پژوهشی دانشکده در این مسیر، تنظیم و انعقاد تفاهم‌نامه‌هایی برای همکاری‌های بین بخشی و درون بخشی است که از آن جمله می‌توان به آموزش و پرورش اسنان، برخی شرکت‌های خصوصی فعال در زمینه تجهیزات علوم توان‌بخشی، انجمن‌های مختلف مانند انجمن ضایعات نخاعی، انجمن ام‌اس و... اشاره کرد. حاصل این تفاهم‌نامه‌ها علاوه بر همکاری‌های اجرایی، طرح‌های تحقیقاتی مشترک است. به عنوان مثال طرح‌هایی با همکاری دانشکده‌های پرستاری، پزشکی و... تنظیم شده‌اند و پروژه‌های تحقیقاتی و فناوریانه‌ای در ارتباط با دانشکده مهندسی پزشکی، برق و الکترونیک و مکانیک دانشگاه اصفهان، دانشکده برق و کامپیوتر و مکانیک دانشگاه صنعتی اصفهان، دانشکده مکانیک دانشگاه علامه مجلسی، گروه‌های تربیت بدنی دانشگاه‌های سطح استان در حال اجراست.

با توجه به ارتباط تنگاتنگ آموزش و پژوهش در آموزش عالی، معاونت پژوهشی چه اقدامات و سیاست‌هایی برای ایجاد ارتباط این دو بخش در سطح دانشکده داشته است؟

یک اعتقاد درست و قدیمی وجود دارد که یک محقق خوب اغلب آموزگار خوبی نیز است. آموزش و پژوهش را جدا از هم نمی‌دانیم و مجموعه معاونت‌های آموزشی و پژوهشی دانشکده علوم توان‌بخشی، ارتباط تنگاتنگی با یکدیگر دارند. این تعامل اجتناب‌ناپذیر است؛ زیرا بخش مهمی از پژوهش‌های دانشکده علوم توان‌بخشی در قالب پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد است و لازم است برای به دست آوردن نتایج قابل اعتماد از این پژوهش‌ها آموزش صحیح دانشجویان و رعایت زمان بندی تحصیلی آنها همواره مدنظر باشد. دفتر معاونت پژوهشی در مقاطع مختلف در زمینه تنظیم و پیشبرد صحیح و به موقع پایان‌نامه‌ها در حد توان خود به دانشجویان و استادان راهنمای ایشان مشاوره می‌دهد و تلاش ما بر این است که در صورت بروز هر نوع مشکلی برای دانشجویان تیم هدایت‌کننده‌وی طی پروسه

انجام پایان‌نامه، این مشکل در اسرع وقت بر اساس قوانین و با رایزنی‌های تخصصی مرتفع شود.

چه برنامه‌هایی جهت تقویت ارتباط هیئت علمی و کارشناسان با هسته‌های پژوهشی دانشکده مدنظر قرار گرفته است؟

در دانشکده علوم توان‌بخشی هسته‌های پژوهشی از استادان و کارشناسان تشکیل شده‌اند. به عبارت دیگر بخش اصلی یک هسته پژوهشی اعضای هیئت‌علمی و کارشناسان تعریف شده‌اند. تلاش بر این است که هسته‌های فعال به صورت‌های مختلف مورد تشویق قرار گیرند. این تشویق الزاماً به فرم مادی و مالی نیست و گاه این تشویق‌ها با فراهم آوردن امکان یک نشست علمی یا تخصصی، حمایت از برگزاری یک همایش

مختلف به محققان داخلی دانشکده و محققانی که مایل به اجرای طرح خود در این دانشکده هستند، خدماتی ارائه کنند؛ از بررسی و مشاوره در تنظیم طرح پژوهشی پیگیری مشکلات اجرایی که محقق در فرآیند تحقیق با آن رو به رو می‌شود تا نهایتاً ثبت پایان کار. تمام این فرآیندها در تعامل با معاونت پژوهشی دانشگاه صورت می‌گیرد. در عین حال تلاش شده که آخرین تغییرات قوانین و دستورات علمی پژوهشی دانشگاه در کوتاه‌ترین زمان از طریق ایمیل و انتشار در وبسایت دانشکده به اطلاع همکاران رسانده شود. با کمک معاونت مجموعه مراکز تحقیقاتی در تلاش هستیم، ارتباط مؤثری با صنایع و سازمان‌های مرتبط با علوم توان‌بخشی برقرار کنیم تا علاوه بر انجام پژوهش‌های روتین و معمول، سفارش‌های پژوهشی آن مراکز را دریافت و با بهره‌گیری از پتانسیل قابل ملاحظه اعضای هیئت‌علمی و محققان دانشکده، ارتباط مؤثری با صنایع مرتبط برقرار کنیم.

معاونت پژوهشی دانشکده توان‌بخشی در زمینه تعمیم طرح‌های تحقیقاتی بین بخشی و درون بخشی چه اقداماتی انجام داده است؟

دانشکده توان‌بخشی بر پژوهش‌های کاربردی با محوریت توان‌بخشی مبتنی بر جامعه تأکید دارد. چنین پژوهش‌هایی ماهیتاً به بالین کشیده می‌شوند؛ حال یا به صورت مستقیم از نتایج آنها یا از نتایج مجموعه‌ای از آنها برای تدوین راهنماهای بالینی یا اصلاح و بهینه‌سازی پروتکل‌های درمانی استفاده می‌شود. مشخص‌ترین تلاش سیدمستقیم پژوهشی دانشکده در این مسیر، تنظیم و انعقاد تفاهم‌نامه‌هایی برای همکاری‌های بین بخشی و درون بخشی است که از آن جمله می‌توان به آموزش و پرورش اسنان، برخی شرکت‌های خصوصی فعال در زمینه تجهیزات علوم توان‌بخشی، انجمن‌های مختلف مانند انجمن ضایعات نخاعی، انجمن ام‌اس و... اشاره کرد. حاصل این تفاهم‌نامه‌ها علاوه بر همکاری‌های اجرایی، طرح‌های تحقیقاتی مشترک است. به عنوان مثال طرح‌هایی با همکاری دانشکده‌های پرستاری، پزشکی و... تنظیم شده‌اند و پروژه‌های تحقیقاتی و فناوریانه‌ای در ارتباط با دانشکده مهندسی پزشکی، برق و الکترونیک و مکانیک دانشگاه اصفهان، دانشکده برق و کامپیوتر و مکانیک دانشگاه صنعتی اصفهان، دانشکده مکانیک دانشگاه علامه مجلسی، گروه‌های تربیت بدنی دانشگاه‌های سطح استان در حال اجراست.

با توجه به ارتباط تنگاتنگ آموزش و پژوهش در آموزش عالی، معاونت پژوهشی چه اقدامات و سیاست‌هایی برای ایجاد ارتباط این دو بخش در سطح دانشکده داشته است؟

یک اعتقاد درست و قدیمی وجود دارد که یک محقق خوب اغلب آموزگار خوبی نیز است. آموزش و پژوهش را جدا از هم نمی‌دانیم و مجموعه معاونت‌های آموزشی و پژوهشی دانشکده علوم توان‌بخشی، ارتباط تنگاتنگی با یکدیگر دارند. این تعامل اجتناب‌ناپذیر است؛ زیرا بخش مهمی از پژوهش‌های دانشکده علوم توان‌بخشی در قالب پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد است و لازم است برای به دست آوردن نتایج قابل اعتماد از این پژوهش‌ها آموزش صحیح دانشجویان و رعایت زمان بندی تحصیلی آنها همواره مدنظر باشد. دفتر معاونت پژوهشی در مقاطع مختلف در زمینه تنظیم و پیشبرد صحیح و به موقع پایان‌نامه‌ها در حد توان خود به دانشجویان و استادان راهنمای ایشان مشاوره می‌دهد و تلاش ما بر این است که در صورت بروز هر نوع مشکلی برای دانشجویان تیم هدایت‌کننده‌وی طی پروسه

با توجه به ارتباط تنگاتنگ آموزش و پژوهش در آموزش عالی، معاونت پژوهشی چه اقدامات و سیاست‌هایی برای ایجاد ارتباط این دو بخش در سطح دانشکده داشته است؟

یک اعتقاد درست و قدیمی وجود دارد که یک محقق خوب اغلب آموزگار خوبی نیز است. آموزش و پژوهش را جدا از هم نمی‌دانیم و مجموعه معاونت‌های آموزشی و پژوهشی دانشکده علوم توان‌بخشی، ارتباط تنگاتنگی با یکدیگر دارند. این تعامل اجتناب‌ناپذیر است؛ زیرا بخش مهمی از پژوهش‌های دانشکده علوم توان‌بخشی در قالب پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد است و لازم است برای به دست آوردن نتایج قابل اعتماد از این پژوهش‌ها آموزش صحیح دانشجویان و رعایت زمان بندی تحصیلی آنها همواره مدنظر باشد. دفتر معاونت پژوهشی در مقاطع مختلف در زمینه تنظیم و پیشبرد صحیح و به موقع پایان‌نامه‌ها در حد توان خود به دانشجویان و استادان راهنمای ایشان مشاوره می‌دهد و تلاش ما بر این است که در صورت بروز هر نوع مشکلی برای دانشجویان تیم هدایت‌کننده‌وی طی پروسه

نیمه سال ۱۳۹۴ دارای دو معاونت پژوهشی شد. یکی معاونت پژوهشی معمول که وظایف اجرایی پژوهش را بر عهده دارد و دیگری معاونت پژوهشی مجموعه مراکز تحقیقاتی. بر اساس شرح وظایف و به دنبال همکاری نزدیکی که بین این دو حوزه در دانشکده علوم توان‌بخشی وجود دارد، تعامل و همکاری با مراکز تحقیقاتی داخلی و خارجی از طریق معاونت پژوهشی مجموعه مراکز تحقیقاتی دانشکده پیگیری می‌شود. در حال حاضر تفاهم‌نامه‌هایی با مراکز تحقیقاتی و صنعتی مختلف در دست تنظیم داریم؛ تفاهم‌نامه‌هایی با سازمان‌ها و انجمن‌های مختلف تنظیم کرده‌ایم و تلاش می‌کنیم با عمل به تعهدات خود و آرایه بالاترین کیفیت خدمات در قالب این تعهدات این همکاری‌ها را مستحکم تر کرده تا خود به خود سایر صنایع و سازمان‌ها نیز به همکاری با دانشکده و استفاده از خدمات متنوع آن از مشاوره گرفته تا سایر خدمات علاقه‌مند شوند. هنوز در ابتدای این مسیر هستیم و از آنجا که تنها سه ماه از تشکیل مجموعه مراکز تحقیقاتی دانشکده می‌گذرد، در نظر من قدم‌های بسیار مؤثری در ایجاد ارتباط با صنایع و مراکز تحقیقاتی مرتبط در داخل و حتی خارج از کشور برداشته‌ایم.

چه اقداماتی برای تقویت روحیه پژوهش بین دانشجویان، ایجاد بسترهای مناسب برای تحقیق، برگزاری سمینارها و... انجام شده و تا چه حد تأثیر گذار بوده است؟

دانشکده علوم توان‌بخشی از سال‌ها قبل دارای کمیته تحقیقاتی بوده که در برهه‌هایی از زمان توانسته به عنوان کمیته برتر در دانشگاه مطرح شود و جوایزی کسب کند. در حال حاضر این کمیته با عنوان "تریتا" در حال فعالیت است و در سال‌های اخیر به خوبی توانسته توجه و حمایت مسئولان دانشگاه را به خود جلب کند. تمام فعالیت‌های این

کمیته از طراحی آرم تا برگزاری کارگاه‌های بین‌المللی و ملی توسط دانشجویان و با حمایت استادان صورت می‌گیرد. در این کمیته دانشجویان با مشارکت در سطوح مختلف فعالیت‌های پژوهشی با اجراییات و مشکلات عینی پژوهش آشنا می‌شوند و با کمک استادان برگزاری انواع نشست‌های علمی مانند روزنال کلاب، سمینارها، سمپوزیوم‌ها، کارگاه‌های آموزشی را تجربه می‌کنند؛ با هدایت و راهنمایی استادان طرح‌های پژوهشی می‌نویسند و موفق به جذب سرمایه لازم جهت انجام آنها از معاونت پژوهشی دانشگاه می‌شوند و مشکلات مسیر پژوهش را به صورت عینی تجربه می‌کنند و با شیرینی آرایه نتایج فعالیت خود در مسابقات دانشجویی، همایش‌های دانشجویی و ملی و بین‌المللی آشنایی می‌یابند.

تریتا طی دو سال گذشته محصولات قابل ملاحظه پژوهشی داشته است که شامل آرایه مقاله در نشست‌های بین‌المللی و ملی و انتشار مقالات در نمایه‌های دست اول بوده است. تمام تلاش تیم هدایت‌کننده تریتا بر این است که دانشجویان در یک فضای دوستانه و در زمینه رقابت سالم با الفبای پژوهش آشنا شوند و حتی اگر قرار است، بعد از فارغ‌التحصیلی به عنوان یک متخصص بالینی فعالیت کنند، به‌داند چگونه اطلاعات قابل استناد را از میان انبوه اطلاعات موجود استخراج یا نتایج مداخلات خود را به روش علمی و قابل استناد گزارش کنند.

در تلاشیم در کنار آماده‌سازی امکانات فیزیکی با طراحی برنامه‌های متنوع پژوهشی در قالب جشنواره‌ها و مسابقات به دانشجویان برای شرکت در کلاس‌های آموزشی و سایر فعالیت‌های پژوهشی انگیزه دهیم. یکی از مهم‌ترین ابزارهای تشویقی نیز ایجاد امکان نشست‌های تخصصی غیر مرتبط با پژوهش در کنار فعالیت‌های هدفمند مربوط به آموزش و پژوهش است تا برای دانشجویان سولاتی ایجاد شود که بافتن پاسخ آن مستلزم فعالیت دانشجو در قالب یک طرح پژوهشی باشد. در جشنواره امسال نیز مانند جشنواره سال گذشته، برنامه‌های خاصی برای دانشجویان در نظر گرفته شده و امسال برای بار اول یک‌روز خاص برای برتران جشنواره پژوهشی دانشکده گنجانده شده که در آن روز به برگزارندگان تریتا به صورت اختصاصی در حضور بالاترین مسئول در سطح پژوهش‌های دانشجویی جوایزی اهدا می‌شود.

چه مراکز پژوهشی در دانشکده تأسیس شده و سطح فعالیت آنها چگونه است؟

دانشکده علوم توان‌بخشی، دارای یک مرکز تحقیقاتی اصلی بود که اختصاص به اختلالات اسکلتی-عضلانی داشت و از نظر پژوهشی مطابق با استانداردهای تعریف شده وزارت بهداشت فعالیت می‌کرد و در بدو تأسیس توانست در دسته خود برنده جایزه از جشنواره رازی شود. در کنار آن کلینیک شکاف لب و کام نیز فعالیت می‌کرد که بخش شناخته شده فعالیت آن در حوزه بالینی بوده؛ هر چند فعالیت‌های پژوهشی موفق نیز انجام می‌داد و همایش سالانه آن در سطح کشور منحصر به فرد بود. همچنین اقداماتی جهت اخذ مجوز یک مرکز تحقیقاتی دیگر به

می‌دهد که بتواند به برداشته شدن گام‌هایی در راستای رفع نیازهای جامعه و بیماران که با آن در ارتباط هستند، کمک کند؛ بنابراین پژوهش‌های این بخش را زمانی می‌توان مفید دانست که با به عرصه ظهور و کاربرد در کشور بگذارد. دانشکده علوم توان‌بخشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، مهم‌ترین و اصلی‌ترین نهاد پژوهشی در زمینه توان‌بخشی در استان اصفهان است؛ از این رو خبرنگار ایسنا گفت و گویی با زهرا رضاییان، معاون پژوهشی این دانشکده انجام داده و مباحث مربوط به حوزه پژوهشی را با هم بررسی کرده‌اند که در ذیل می‌خوانید:

نام مرکز اختلالات ارتباطی در حال انجام بود. از ابتدای مهرماه سال جاری مطابق با دستورالعمل معاونت پژوهشی دانشگاه این سه مرکز در کنار هم قرار گرفتند و مجموعه مراکز تحقیقاتی دانشکده ارتتشکیل دادند. در حال حاضر این مجموعه علاوه بر این سه مرکز اصلی، شامل کلینیک تخصصی اختلالات کف لگن است که در کنار خدمات بالینی تلاش دارد ماهیت پژوهشی خود را حفظ کند و در اصل محصول فعالیت هسته پژوهشی اختلالات کف لگن است و امیدواریم در آینده نزدیک بتواند خود تبدیل به یک مرکز پژوهشی تخصصی شود. در تمام این مراکز فعالیت‌های مختلف پژوهشی، از برگزاری کارگاه‌ها و سمینارها و نشست‌های علمی تا انجام طرح‌های تحقیقاتی تخصصی در جریان است. همچنین معاون پژوهشی مجموعه مراکز در حال رایزنی و ایجاد ارتباط با واحدهای تحقیقاتی سطح استان، کشور و حتی بین‌المللی است تا بستر انجام پژوهش در این مراکز با سهولت بیشتری فراهم شود. در برنامه استراتژیک این مجموعه، مراکز ارتقای سطح همکاری‌های پژوهشی داخلی و خارجی یک هدف اصلی است و جذب سرمایه از صنایع مختلف به واسطه دریافت سفارش‌های پژوهشی پیش‌بینی شده است و در همین زمان کوتاه، گام‌های مؤثری برای دستیابی به این اهداف برداشته شده است.

لاین‌های پژوهشی دانشکده توان‌بخشی چیست و نتایج کاربردی آنها را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

دانشکده علوم توان‌بخشی، دارای پنج رشته اصلی فیزیوتراپی، ارتوپدی فنی، گفتاردرمانی و کاردرمانی است. لاین تحقیقاتی استادان در این رشته‌ها بسیار متنوع است و حیطه وسیعی از موضوعات در مورد سلامت و مشکلات جسمی و ذهنی مختلف در گروه‌های سنی و اقصا رشته مختلف جامعه را در برمی‌گیرد؛ به عنوان مثال در زمینه مشکلات ارتوپدیک، نورولوژیک، اختلالات یادگیری، مشکلات تولید صوت، اختلالات ذهن در کودکان و افراد بالغ، بیماری‌های اکتسابی وابسته به سن و... خطوط تحقیقاتی متنوعی تعریف شده و استادان در حال فعالیت در آن هستند. در سایه دانشکده، تصویب خطوط تحقیقاتی استادان تازه وارد یا تغییر در خط تحقیقاتی استادان پیشگام به اطلاع مخاطبان رسانده می‌شود و جزئیات خطوط تحقیقاتی به طور منظم به روز رسانی می‌شود و در تابلو اعلانات معاونت پژوهشی دانشکده به اطلاع سایر همکاران دانشجویان می‌رسد. به علاوه در سیستم پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، این امکان برای استادان فعال و علاقه‌مند به تحقیق فراهم شده است که سالانه به شرط داشتن تعدادی از حداقل‌های پژوهشی بتواند تحقیقاتی در خارج خط تحقیقاتی خود به عنوان پژوهش‌های جانبی هدایت کنند تا در صورتی که برخی به صورت رسمی توسط اعضای هیئت‌علمی پوشش داده نشده باشند، عملاً امکان نشست‌های تخصصی پژوهشی داشته‌اند. البته این کار برای یک عضو هیئت‌علمی ساده نیست، ولی افرادی که هم‌زمان در بیش از یک حیطه فعالیت و مطالعه مستمر دارند می‌توانند از این تسهیلات بهره‌مند شوند.

آیا برای تحقق لاین‌های پژوهشی، سرمایه‌گذاری صورت گرفته است؟ سطح این سرمایه‌گذاری‌ها را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

در حال حاضر مهم‌ترین حامی مالی فعالیت‌های پژوهشی استادان دانشکده، مثل سایر دانشکده‌ها معاونت پژوهشی دانشگاه است. در عین حال اطلاع‌رسانی خوبی از فراخوان‌های جذب طرح‌های تحقیقاتی که توسط وزارت بهداشت، سازمان‌های دولتی و غیردولتی، صنایع و سایر دانشگاه‌های علوم پزشکی و غیر علوم پزشکی به حوزه معاونت پژوهشی می‌رسد، صورت می‌گیرد تا استادان علاقه‌مند بتوانند بودجه تحقیقات خاص خود را از آن منابع تأمین کنند. به علاوه مجموعه مراکز تحقیقاتی به‌عنوان متولی اصلی پژوهش حرفه‌ای در سطح دانشکده در حال فعالیت برای جذب سفارش‌های صنعتی و ایجاد ارتباط متقابل پژوهشی اجرایی با مراکز پژوهشی صنعتی است.

برای هدفمند و کاربردی شدن پایان‌نامه‌های دانشکده، چه اقداماتی انجام گرفته است؟

در دانشکده تلاش می‌کنیم پایان‌نامه‌ها به نحوی طراحی شوند که از نتایج آنها به طور مستقیم یا غیرمستقیم در بالین استفاده شود. نتایج این پایان‌نامه‌ها در ارزیابی و تشخیص بیماری‌ها، در اصلاح پروتکل‌های درمانی، کاهش هزینه یا طول درمان، ایجاد مسیرهای موزی در میان بیمارستان‌ها و مراکز تخصصی استفاده می‌شود. تلاش ما بر این است که با استفاده از سیستم تشویقی که در حال طراحی و راه‌اندازی شده است، اعضای هیئت‌علمی و دانشجویان به ویژه دانشجویان تحصیلات تکمیلی را به سوی این نوع طرح‌ها سوق دهیم و از کاربردی شدن نتایج آنها به نحوه شایسته‌ای تقدیر به عمل آوریم. میزان کاربردی بودن یک طرح پژوهشی در جلسات گروه‌های تخصصی و شورای آموزشی از مهم‌ترین شاخص‌های تصویب و هدایت طرح‌هاست و به شدت روی آن تأکید می‌شود. همچنین با کمک داوران مجربی که در بررسی طرح‌های پژوهشی به معاونت پژوهشی و مجموعه مراکز پژوهشی دانشکده کمک می‌کنند و در سطح کشور در مراکز معتبر مشغول فعالیت هستند، تلاش می‌کنیم در تنظیم اهداف کاربردی برای طرح‌های پیشنهادی استادان و محققان به ایشان کمک

